

Rädda Svartedalens Vildmark

Verksamhetsberättelse 2018

Sparvuggla i Svartedalens naturreservat.

Foto: Kåre Ström

RÄDDA SVARTEDALENS VILDMARK

Rädda Svartedalens Vildmark får härmed redovisa följande verksamhetsberättelse för 2018, det tjugoundra verksamhetsåret som formellt bildad förening, och med den huvudsakliga uppgiften att tillvarata Svartedalens natur-, kultur- och friluftsvärden inom Svartedalens f.d. kronoparker.

Ändamål

Rädda Svartedalens Vildmark har, enligt de stadgar som antogs vid en konstituerande stämma 1997-03-03 i Kungälv, som syfte att verka för att skydda och bevara Svartedalens natur- kultur- och friluftsvärden. Föreningens uppgifter är:

- ☐ att verka för att bilda naturreservat eller andra skyddsformer av f.d. Assidomäns kronoparksområde på ca 4500 hektar och att landskapsekologisk planering genomförs i hela Svartedalen
- ☐ att genom informationsverksamhet, utställningar exkursioner och föreläsningar skapa en opinion hos allmänheten för Svartedalens vildmark och dess stora natur- kultur- och friluftsvärden.
- ☐ att bedriva insamlingar till stöd för markinköp och skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer i Svartedalen

Styrelse

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Ordförande

Kåre Ström Kungälvornitologerna

Sekreterare

Stig Johannesson Kungälv Naturskyddsförening

Kassör

Bertil Olsson Svartedalens Jakt- och Viltvård

Övriga styrelseledamöter

Ragnhild Crawford	Kungälv Naturskyddsförening
Lars Gerre	Göteborgs Ornitologiska Förening
Thomas Myremark	Stenungsunds Naturskyddsförening
Ingemar Pedersen	Sportfiskarna i Väst
Lars Peterson	Kungälv Naturskyddsförening och Kungälvornitologerna
Britta Svensson	Göteborgs Ornitologiska Förening

Revisorer: Kurt Axelsson och Björn Thorén, Kungälv

Årsberättelsen 2018

Sammanträden och möten

Styrelsen har haft 5 protokollförda sammanträden utöver årsmöte och konstituerande möte. Styrelsen har också träffats mer informellt, i fält vid Bottenstugan den 7 juni och i Kungälv den 6 december. Föreningen har vid olika tillfällen träffat och kommunicerat med representanter från berörda kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Västkuststiftelsen, Södra Skogsägarna och FSC. Kontakter har även tagits med berörda markägare i olika frågor som rör skogsbruk, vindkraft, väg- och kraftledningsfrågor, skötsel- och arrendefrågor inom jakt och fiske samt natur- kultur- och friluftsfrågor i Svartedalens naturreservat.

Fältarbeten, utredningar och inventeringar

Under året har inventeringar, utredningar och fältarbeten ägt rum i Svartedalen. Det har bl.a. rört Sveaskogs utförsäljning av f.d. kronoparker i Svartedalen, Hålt vid Bjurevatten samt Grandalen vid Dalens hembygdsgård och planerade avverkningar i dessa områden, men även skador av skogsbruk vid Bohusleden inom det privatägda skogsbruksområdet i Svartedalens naturreservat. Föreningen har även i år haft kontakt med FSC (Forest Stewardship Council) angående uppföljningen av skogsbruket, där vi har anmält att certifieringsreglerna i vissa fall inte har följts, t.ex. vid planerade avverkningar inom nyckelbiotoper och andra skyddade områden. Den 4 maj genomfördes en större samlad naturvårdsinventering av olika arter, fåglar, växter, mossor och lavar i anslutning till sjön Stendammen, där Svenska Kraftnät har långt gående planprocess på att förlägga en 400 kilovolts luftledning över sjön. Inventering har även skett vid Råkärr i nordöstra Svartedalen, där skogsavverkning planerades i skogsområde med revir för järpe och sparvuggla. Varje år sker även inventering och ringmärkning av ugglor, främst sparvuggla, i Svartedalen.

Svartedalsrådet – ett samverkansforum för skötselfrågor

I början av året, den 20 februari, ägde ett samrådsmöte rum om skötselfrågor i Svartedalens naturreservat efter önskemål av Föreningen Rädda Svartedalens Vildmark. Västkuststiftelsen kallade olika intressenter, representanter för berörda kommuner, Länsstyrelsen, Sportfiskarna samt berörda skogsägare för skötselinsatser av olika slag. Rädda Svartedalens Vildmark hade framfört önskemål om särskilda skötselinsatser vid olika torphemman (Svartedalen 1:1, Lilla Gräsås, Lindås m.fl) och vegetationsröjning vid ett antal igenväxande botaniskt värdefulla lokaler, bl.a. vid Stora Äggdalssjön. Vi förde även fram önskemål om olika projekt för att gynna den biologiska mångfalden; våtmarksdämning, ljungbränning och att utföra en lövbränna. Under året har Västkuststiftelsen utfört flera riktade röjningar vid flera av växtlokalerna, vilket är mycket positivt. Vi hoppas att några av projekten kan genomföras, t.ex. en lövbränna för att särskilt gynna orren som är på tillbakagång i Svartedalen.

Särskilda frågor

Sveaskogs utförsäljning av f.d. kronoparkerna Hålt och Grandalen

Sveaskog har under året sålt ut dessa tidigare statliga kronoparker på den privata marknaden trots höga naturvärden och tidigare löften om att behålla dessa områden eller vissa skyddsvärda delar av dem som nyckelbiotoper och egna avsatta skyddade arealer i dessa parker. De båda kronoparkerna har dessutom varit föreslagna som tätortsnära naturreservat av Länsstyrelsen. Det gäller bl.a. fin gammal skog med höga naturvärden vid Dalens hembygdsgård, där flera avverkningsanmälningar redan inkommit och som även omfattar nyckelbiotoper. Vi har anmält detta till FSC, som föreskriver att medlemmarna skall avsätta nyckelbiotoper utan ersättning. Dock utan resultat. Läget är detsamma i Hålt, där det finns en orrspelsplats samt järpe och andra särskilt skyddsvärda Natura 2000-arter. Bara i Hålt utgör arealen gammal skog som är äldre än 120 år 36 ha (26 %) och 13,5 ha utgör nyckelbiotoper. Det har visat sig som många gånger

tidigare att Sveaskogs eget biotopskydd inte är värt någonting utan flyttas runt dit det passar för tillfället, tills det är dags för avverkning eller försäljning.

Utökning av Ranebo naturreservat

Det är mycket glädjande att Länsstyrelsen beslutat att Ranebo naturreservat kommer att utvidgas (remissarbete pågår) med ett stort fint skogsområde i den sydvästra delen av det befintliga reservatet, i princip ett område söder om Flesevatten. Till grund för reservatsbildningen ligger bl.a. ett flertal naturvårdsinventeringar av Botaniska Föreningen och Mossgruppen i Göteborg samt av Rädda Svartedalens Vildmark. Det har i detta fall också skett ett förtjänstfullt skyddsarbete av Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen. Höga naturvärden och gammal varierad skog finns i området, bl.a. flera bestånd av hedjohannesört, en växt som numera endast finns kvar i Svartedalen i landet. Det är också positivt att Västkuststiftelsen kommer att ansvara för skötseln av området.

Planerad vindkraftspark vid Dalen och kraftledning vid Stendammen

Dessa frågor har ännu inte avgjorts och ligger i långbänk. Länsstyrelsen avslog 2018-12-03 Kungälv's Närenergi AB:s överklagan av Miljö- och byggnadsnämndens beslut på uppförande av vindkraftverk vid Dalen i Svartedalen. Skälet är förekomsten av ett berguvsrevir i området. Trots att Kungälv's politiker har uttalat att det inte skall bli några vindkraftverk i området envisas det kommunägda bolaget att själv driva överklagningsprocessen vidare trots tidigare avslag. Föreningen Bevara Svartedalen har lagt ned ett stort och engagerat arbete på att förhindra en exploatering av detta naturområde.

Trots flera skrivelser och protester mot kraftledningen vid orrmossarna kring Stendammen har Rädda Svartedalens Vildmark varken fått respons eller svar på sina skrivelser och förslag på alternativa sträckningar eller att gräva ned ledningen i eller vid sjön. Det är en i hög grad odemokratisk process som har pågått och enligt uppgift är det bara vissa skogs- och markägare som fullt ut har omfattats av planeringsprocessen. Ledningsgatan har redan stakats ut i det känsliga naturområdet kring Stendammen, där det förekommer en rad särskilt skyddsvärda Natura 2000-arter, trana, sångsvan, orre, tjäder, spurvuggla och pärluggla.

Exkursioner och guidningar

Exkursioner och guidningar har i huvudsak skett i samarbete med Västkuststiftelsen och med lokala naturskyddsföreningar och fågelföreningar. Vi har under året genomfört olika naturfriluft- och kulturvandringar till olika delar av Svartedalen, bl.a. till Stendammen, Svaravareåsen, samt till Mittvättorna, Rävaklämman, Mörtevatten och Övre Långevatten.

Informations- och opinionsarbete

Rädda Svartedalens Vildmark har kontinuerligt haft kontakter med besökare och boende i Svartedalen, samt med media och med en intresserad allmänhet, även från utlandet. Den skogsavverkning vid Tvängen som utfördes i Södra Skogsägarnas regi och som medförde stora ingrepp och körskador vid Bohusleden har skildrats i ett debattinlägg i Kungälvsposten. Informationen om den egna verksamheten har till stor del förmedlats via föreningens hemsida, www.raddasvartedalen.se, som fortlöpande sköts av föreningens webbmaster Anders Melin.

Sammanfattning och slutord

Rädda Svartedalens tjugooandra verksamhetsår i Svartedalen, 2018, blev ett händelserikt år med exkursioner, naturvårdsinventeringar, bevakning av skogsavverkningar, remisser och synpunkter på skötsel samt fortsatt arbete mot utförsäljning av tidigare kronoparksområden i Svartedalen. De mest positiva under året har varit utökningen av Ranebo naturreservat kring Flesevatten, vilket visar på vikten av inventeringar och kunskap om naturvärden. Det är också mycket glädjande att Svartedalen utgör ett av de mest välbesökta naturreservaten i västra Sverige och att intresset för

området fortfarande är mycket stort efter drygt tjugo års verksamhet. Föreningens hemsida, www.raddasvartedalen.se har varit välbesökt och uppskattad. Vår viktigaste uppgift är att fortsatt slå vakt om Svartedalens natur- kultur- och friluftsvärden samt försöka nå ut till fler människor och locka dem att besöka och uppleva detta värdefulla vildmarksområde.

Föreningen Rädda Svartedalens Vildmark

Kungälv den 3 februari 2018

Britta Svensson

Ragnhild Crawford

Lars Gerre

Ingemar Pedersen

Lars Peterson

Stig Johannesson

Thomas Myremark

Bertil Olsson

Kåre Ström